

על הים (מלואים)

רבנית. אולם הנהלת ההסתדרות לא הסיקה את המסקנות. להיפך, כשהגיע תורם של הימאים למק ולחובות את תביעותיהם שלהם כלפי מועצת פועלי חיפה, קרה דבר משונה: המשפט נפסק, בלי כל טיבה, ולא חודש עד היום הזה.

אלים האבן שהחלה מתגלגלת במדרון, לא נעצרה, הוסיפה להדרדר במהירות ובעוצמה

אלמוגבי השתלטות

הולכות וגוברות. כינוס הימאים התכנס, נבחרו מזכירות חדשה על ידי הימאים. למען לא להרגיז את ההסתדרות לא נבחרו חברי הנישואים הזמנית למזכירות זו, אלא חמשה חברים חדשים: מקס גלזר, אברהם גספרי, אריה זיטנפלד, אלכס צבירן, אריה שפיגלמן. ההסתדרות עמדה לאשר את המזכירות ואת התקנון שהוצא על ידה. אולם בישיבה ה' מוכרעת אחר אחד מניצגיה, הודיע אחר כך שאין לו סמכות לתת את האישור. כעבור כמה ידקות גם נתבררה טיבת האיחוד: הוא ביקר תחילה אצל יוסף אלמוגבי. וכשנעשה ניסיון אחרון ונואש למנוע את ההתפוצצות, על ידי פגישה בין הימאים ובין המזכיר ה' כללי של ההסתדרות, חזר אותו מקרה: ה' ימאים נאלצו לחכות, וכשהוכנסו סוף סוף לחדר המזכיר ראו יוצא ממנו יוסף אלמוגבי. מאותו רגע לא היה עוד מנוס מן הש' ביתה הגדולה, שעוורתה הד חסר-תקדים ב' ארץ ובחוקי-לארץ, לנטייתו בכשלון הרוץ של הימאים.

אולם, מסיימת החוברת:

אכן, דומה כי לא השתנה מאומה בבית יורדיים מאז שלהי 1950, כאילו לא קרה דבר בכל אותם החדשים הסוערים. מזכיר ממונה הלך ומזכיר ממונה שני בא במקומו. גולדנסקי עזב, וגולדנסקי אחר בא במקומו. והא ראייה: חזרה ובאה מכות-הכתובה ה"שייכת למפ"ח", אשר נעלמה בפרוץ הש' ביתה; חזרה ובאה המזכירה של גולדנסקי, אשר "חלתה פתאום" בפרוץ השביתה; חזר ובא שמיר-ראשו השמן של גולדנסקי, אשר מתפקדו לחסום בגופו את הפתח בפני ה' ימאים שבמשך 43 ימי השביתה לא היו זקוקים לאיש כדי לעצור מלהכנס למזכירות; חם; חזר ובא דן גלעד, ראש מפירי-השביתה, ואף הוא בוחש בקורה המאורגנת של הועדה המארגנת. והכל נבחש בה, בקדרה: תור ה' עבודה, היחס, חופש הדעה, זכות הנציגות הנבחרת... ומאליה נשאלת השאלה: — עד מתי? — לכמה זמן?

בשעת סערה יש ויוצקים שמן על המים על מנת להשקטם. השקטה זו של הגלים

צבירן השתוממות

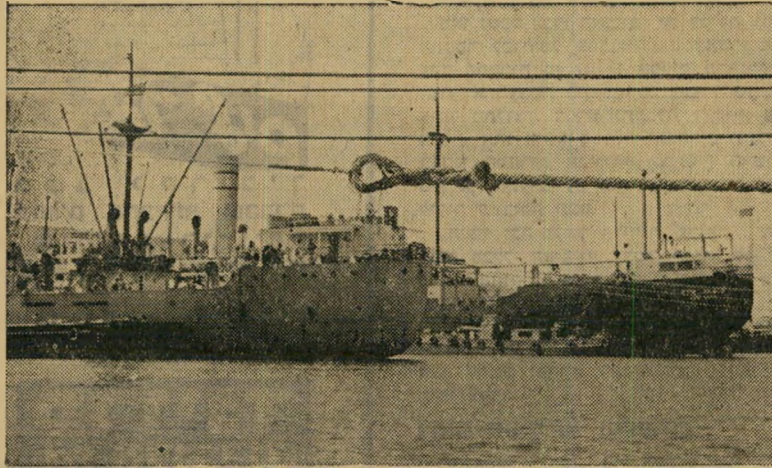
הנה, תמיד, 'סתיה' מקומית וזמנית ביותר. מתחת לשכבת השמן משוך הים בועפם. כיום יוצקים שמן על גליו של ענין הימאים. יש מי שהמשיל את מאבק הימאים לסערת הים.

אכן, סער הים, וסערותו טרם שככה!

צנועות מאוד — שאפשר לעמוד בהן. בשאלת המטבע הור: כל המפליג בים יודע שהסכום שאנו מקבלים בדיונים אינו מספיק לקיום בזמן המצא האניה בחו"ל. רוב אנשי האניות בקו ישראל—אמריקה רגילים שבניו יורק אינם יכולים לרדת לחוף יותר מפעמיים בשבוע, ושאר הזמן עליהם לשבת באניה גם אחר זמן העבודה, בגלל חוסר פרוטה בכיס. רוב השביתות בחו"ל היו בגלל עני' ני השכר במטבע זר. ב-1950 עמדנו שלושה חודשים ברטרדם לשם תיקונים. ידענו של- פי הסכם מיוחד, נקבל 50% מהשכר בדו"זים, והקושי היה שבכל שבועיים נאלצנו לשבת ימים רבים באניה בגלל עיכוב בתש' לום, תמיד קיבלנו את הכסף רק לאחר הכר' זה שביתה. בכל פעם שהגיע הכסף בומך לא דובר אף על שבתה. אותו דבר קרה בצפונית ברטרדם, וכן גם בנגבה במרסיל.

במקום ריפוי. דיכוי

את מזכיר האגודה משה גולדנסקי הכרתי לראשונה כשחזרתי מהצבא. וראיתי את זכותי כמובנת מאליה, לחזור לעבודתי בים. אחרי שנבדקתי שבע בדיקות על חברותי בהסתדרות, על עברי ועל כשרותי, נתבקשתי לחכות. היכיתי בתור לעבודה, ורציני לעלות יחד עם חברי לאניה אחרת. גולדנסקי השיב לי בגסות, שאגודת הימאים אינה משדר לתוריסטים, ואין האגודה מעלה ל' אניות "החברים", כי באניות צריכים לעבוד, השתוממתי למראה עמדתו ואו עלינו על אניה נורבית ביה, ונדרשנו להביא אישור על כך מאגודת-הימאים. גולדנסקי השיב

הצי השוכת בשבוע השביתה הראשון

כל מיני מעשים מגונים

שאינו זה מן הנכון לעבוד באניות זרות בעוד שיש מחסור בימאים ישראליים לאנור' תינו. גוסף לכך הביע את חשדו שאנו ר' צים לברוח מן הארץ. הגיבתי בחריפות על חשד זה. אמרתי לו שהיו לי "הודמנויות" טובות יותר "לברוח" מן הארץ כאשר הייתי בשליחות בעליה ב' מטעם הפל"ים. אך כאן התפתח ויכוח, ולהפתעתי הביע גולדנסקי את מורת רוחו מיוצאי הפלמ"ח, וזכינו אף לכינוי "פאראויטים".

סיים נימרוד אשל: יסוד להברה מתקמת היא מינימום של ביקורת עצמית. פה רואים דבר הפוך — מנסים, ע"י הסחת הדעת, לחפות על כל מיני מעשים מגונים. אם לא תינתן האפשרות המינימאלית לביקורת עצמית, עלול הדבר להביא לתוצאות יותר חמורות משביתה זו. אני מזהיר את כולם. המצב בציבור הימאים כיום הוא הבית מלאה חומר נפץ, והמשכת הקו הקיים ביחס אליו, עלולה להיות הגפי' רור שיצית את החבית. התעלמות מעובדות גלויות ומצבים קיימים. בצורה שהדבר מת' גלה כאן, חיפוי ושטשוש עלולים להביא אסון על הימאות הישראלית והאחריות תחול על ראש אלו שיכלו למנוע זאת ולא עשו דבר לשם כך. במקום למנוע שריפות הם עוסקים בכיבוי, כשהן פרוצות, במקום ל' רפא — הם מכאמים.

עד מתי? לכמה זמן?

אף כי המשפט כולו התנהל בפומבי לא זכה לתשומת לב הראויה לו בציבור וב' עתונות. לא יכול היה להיות כל ספק שאם לא ייעשה ניסיון דחוף וקיצוני לשנות את פני הדברים באגודה, פן תקרה התפוצצות

מצה כלפי בחורים אלו, המכונים בפוך ל' עתים קרובות כ"בחורים יקרים" ו"חלוצים", מבלי שטרחת כלל. הן בזמן השביתה והן לאחר סיומה ועד היום — במשפט — להת' עניין מה היו הסיבות והגורמים לכך. מה זכותן המוסרית, כמזכיר מועצת פועלים, לקבוע אשמת עובדים לפני שראית אפילו את דו"ח רבי-החובל, שהוא מסמך התביעה העיקרי (חוץ מדו"ח השותפים עצמם) וש' הוא ודאי, אליבא דכל הדעות אינו משהו לטובת הימאים-השוכתים?

קרח על הסיפון

העד העיקרי מטעם הימאים היה נמרוד אשל, חבר הנציגות הזמנית. דבריו היו צרי' כיס להיות אזהרה לקראת הבאות:

אני עובד בים חמש שנים, מזה ארבע שנים באניות. תפקידי האחרון היה רב' מלחים באניה דרומית. מקודם עבדתי בדיגי חופי, אח"כ בעליה ב' ואח"כ כמלח. אני בן 26, מ-1942 הייתי בפלמ"ח, השתתפתי ב' מלחמת השחרור בחטיבת הנגב, גודו 9. מאז חזרתי לים אחרי מלחמת השחרור שמעתי על תסיסה בין הימאים ועל רצון האנשים להקים אגודת-ימאים חדשה. הדברים היו מופיעים גלים גלים. בראשונה ראיתי תסי' סה באניה חיפה לפני כשנתיים וחצי. סיבת התסיסה היתה כלכלית — שכר העבודה ה' נמוך, תנאי הדיור וכו'. שכרו של ימאי הוא קטן בהרבה מכפי שזה משתקף במספרים על גבי הניר. בשום מקום לא מודגשת ה' עובדה שכל הימאים מלבד הקצינים החתר' מים על חוזה א' ("A" Articles), אינם

עו"ד קושניר: האם מכיר אתה חבר בשם אריה שטיין? גולדנסקי: כן. הוא חבר מזכירות אגודת הימאים. עו"ד קושניר: האם ידוע לך שאביו נש' לח לאמריקה כנער שוטף כלים? גולדנסקי: כן, ידוע לי. עו"ד קושניר: האם ידוע לך ששואר ב'

נמרוד אסון

אמריקה בענין ירושה ואחר כך חזר לארץ? גולדנסקי: כן. עו"ד קושניר: האם נסעת לפאריז עם אשתך לשבועיים? גולדנסקי: כן, אבל רוב הזמן הקדשתי לעיון בבעיות הימאים. עו"ד קושניר: האם אינך מוצא שהתנה' גות זאת פוגמת ביחס חברי האגודה אל גולדנסקי: אינני מוצא.

עו"ד קושניר: האם זה נכון, שאתה, ה' דואג, מסיף ציונות לימאים ושוקד על ב' קורת דעותיהם הפוליטיות היית רביוניסט בחו"ל?

גולדנסקי: נכון. עו"ד קושניר: אח"כ במשך 10 שנים היית פעיל ב'פ.ק.פ.? גולדנסקי: לא 10, רק 8 שנים. עו"ד קושניר: ואחרי כן חתמת הצהרה על כניסה למפ"ח? גולדנסקי: נכון. עו"ד קושניר: והאם נכון שימים מספר לפני שנתמנית למזכיר אגודת-הימאים נכ' נסת למפ"ח? גולדנסקי: נכון.

הדגעה בתדר שני

אחרי גולדנסקי העיד יוסף אלמוגבי, מזכיר מועצת פועלי חיפה. בשעת עדותו נתפתח קרב מלים דרמטי בינו ובין באיכות הימאים. עקב התלקחות הרוחות היה צורך להפסיק מדי פעם את העדות, כדי לתת לעד אפשרות להרגע בחדר שני. לשיא הגיעה העדות שעה שנתברר שאלמוגבי לא קרא בכלל את המס' חכים שעל פיהם פעל. עו"ד קושניר מציג לפני העד מיסמכים שהגיש התביעה בענין שביתה נגבה. יוסף אלמוגבי: את המסמך הזה לא קרא' תל, אני יודע עליו. עו"ד קושניר: האם המיסמכים שהגיש גולדנסקי הם מוסמכים מטעם התביעה? יוסף אלמוגבי: אינני יודע.

זיטנפלד מנוס

עו"ד קושניר: האם אתה מכיר את הדו"ח הזה מטעם רבי-החובל של נגבה? יוסף אלמוגבי: לא, לא קראתי. עו"ד קושניר: איך יכולת אתה, שהנך נציג פועלים להופיע בשם התביעה בנאום אשמה חריף, שהיה רצוף דברי בלע והש'